

Verslag CDA/LTO-bijeenkomst 'Boer zoekt toekomst'

dinsdag 15 oktober 2013 in de Meentboerderij te Hilversum

Aanwezig: ca. 90 personen

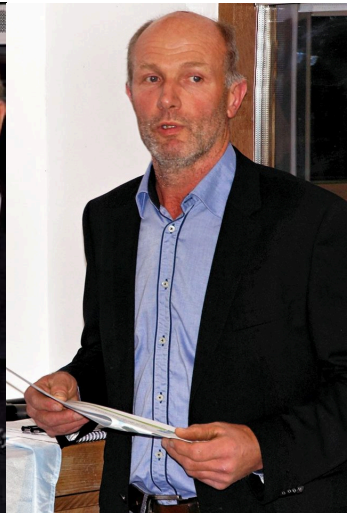
Theo Reijn

Esther de Lange

Jaap Bond

Albert Hooijer

Gespreksleiding: Theo Reijn,
fractievoorzitter CDA Wijdemeren
Verslag: Betske van Henten-Meijer
Sprekers: **Esther de Lange**,
CDA-Europarlementariër en kandidaat
lijsttrekker Europese verkiezingen
Jaap Bond,
CDA-gedeputeerde Noord-Holland
Albert Hooijer,
bestuurslid LTO Noord-Holland

Theo Reijn heet alle aanwezigen hartelijk welkom op deze regionale bijeenkomst van LTO Gooi, Vecht & Amstelseek en de negen lokale afdelingen van het CDA in de Gooi en Vechtstreek die door het CDA in Wijdmeren is georganiseerd.

In Wijdmeren heeft het CDA als thema **Met Elkaar**.

Volgens Reijn twee hele kleine woordjes die haarfijn aangeven waar het CDA voor staat. Geen moeilijk woord zoals de koning gebruikte in de troonrede en dat daarna aanleiding voor allerlei discussies heeft gegeven. "Want was het nu Kok, Balkenende of misschien wel vaders Drees die dat woord en dat begrip als eerste gebruikte."

In Wijdmeren kiezen we ervoor om bijeenkomsten zoals vanavond met de doelgroepen te organiseren. Zoals eerder dit jaar de bijeenkomst samen met de welzijnsorganisatie Versa Welzijn over het door ons gewenste lokale Sociaal Netwerk. En vorige maand de bijeenkomst samen met de gezamenlijke ouderenbonden KBO, PCOB en ANBO over voorzieningen voor ouderen. Daarbij was, naast de verantwoordelijke wethouder en de voorzitter van de WMO-raad, het CDA-Tweede Kamerlid Mona Keijzer aanwezig en zij ging met onze ouderen in gesprek over de gevolgen van de Haagse maatregelen en de overdracht naar de gemeenten.

Als voorbereiding op die bijeenkomst hebben we in juni met de ouderenbonden speciaal voor de ouderen in onze gemeente een bezoek aan Mona Keijzer en een rondleiding in de Tweede Kamer georganiseerd.

In die aanpak past ook deze bijeenkomst die 'met elkaar' is georganiseerd door CDA Gooi en Vechtstreek samen met LTO Noord Afdeling Gooi, Vecht en Amstelseek.

Meentboerderij: voorbeeld verbreding boerenbedrijf

We zijn vanavond te gast op een bijzonder locatie, de Meentboerderij van Harm en Maartje Jansen, een voorbeeld van verbrede landbouw. Wat betekent dat hier en hoe krijg je dat voor elkaar? Kom je niet om in de regelgeving en hoe is dit allemaal gerealiseerd met de gemeente, de provincie en de buurtbewoners?

Zowel de gemeente als de provincie hebben het niet alleen in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt, maar leveren ook een financiële bijdrage. Onder andere door de aanleg van een brug voor fietsers en voetgangers tussen de wijk en het boerenbedrijf en een garantstelling voor de kinderboerderij.

Harm Jansen: "Vanaf het begin hebben we bewoners van de Hilversumse Meent, de wijk die tegen ons bedrijf aanligt, betrokken bij onze plannen. Resultaat daarvan is niet alleen dat we onze plannen hebben kunnen uitvoeren, maar ook dat er een enthousiaste groep vrijwilligers is ontstaan. Zij hebben bijvoorbeeld de schooltuinen aangelegd. De schoolkinderen kunnen nu oogsten en volgend voorjaar zelf zaaïen o.l.v. de vrijwilligers." Dat is niet het enige. Harm: "We zijn ook een zorgboerderij. Deze medewerkers dragen echt hun steentje bij. Hier is altijd werk". Er is ook een kinderboerderij en een theeschenkerij.

Maartje: "Afgelopen zondag was het mooi weer. De parkeerplaats stond vol. Er waren veel fietsers en wandelaars vanuit de Meent, die via een bruggetje bereikbaar is. We zijn ook gestart met kinderpartijtje. We willen ze graag iets meegeven van de landbouw."

Kortom dit boerenbedrijf is een goed voorbeeld waar **met elkaar**: de ondernemer, de wijk, de gemeente en de provincie, iets moois tot stand hebben gebracht.

even de mobieltjes uitzetten.....

Theo Reijn geeft aan dat het buitengebied vaak onbekend is bij raadsleden. Het bestemmingsplan komt in de gemeenteraad, maar raadsleden realiseren zich vaak onvoldoende wat dat betekent voor een ondernemer van een boerenbedrijf. Met in het achterhoofd de vier verkiezingen van de komende jaren: gemeenteraad, Europees parlement, provincie en waterschap is deze avond georganiseerd.

Eerste spreker is Esther de Lange, CDA-Europarlementariër en ook kandidaat-lijsttrekker voor de Europese verkiezingen. De vragen aan haar zijn: Wat doe je in Europa en wat doe je voor ons gebied?

Esther onderstreept het belang van de woorden *Met Elkaar*.

"We moeten de boeren op onze blote knieën danken. Zij zorgen 24 uur per dag, 7 dagen in de week en het hele jaar door voor onze boterham." Europa scheidt het kader en hoe gaan anderen daar mee om. Het CDA draagt samen één lijn uit, dat is niet in alle politieke partijen zo. Er zijn drie hoofdthema's:

1. De broekriem moet aangehaald worden, hoe verdelen we dat over de lidstaten?

Voorstel was 250 euro per hectare in heel Europa, maar de grond is hier vele malen duurder als in bijvoorbeeld in de Baltische staten. 'Equal is not fair', daar moest de Europese Commissie van overtuigd worden.

"Wie niet groot is moet slim zijn"

2. Rutte wilde 1 miljard minder betalen.

Het CDA heeft gewaarschuwd dat het niet alleen gaat om wat je afdraagt, maar ook om waar het aan besteed wordt en wat het oplevert. Nederland doet 15% terug en bijvoorbeeld Frankrijk maar 3 à 4%. Het heeft bijvoorbeeld ook gevolgen voor het innovatiefonds waar de provincie van profiteert. Het systeem in

Nederland was steun voor melkvee, maar bijvoorbeeld niet voor uien. Nu is er ook in Nederland één bedrag per hectare. Dat betekent voor de éne boer meer steun en voor de andere minder.

3. Er moet voldoende geproduceerd worden, maar wel duurzaam. Hoe moet je dat vormgeven?

Het werd stalinistisch vormgegeven, aldus Esther. Je moest als boer naast je grasland drie gewassen verbouwen, niet slechts één. Iets wat niet realistisch is voor melkveehouders met alleen mais. De vergroening kost dan in veel gevallen meer dan de 30% die het oplevert. Het gaat Esther vooral om het resultaat. Het is gelukt om de deur om een kier te krijgen. Vanuit Nederland kunnen alternatieve voorstellen komen voor vergroening. "Hier trok het CDA samen met staatssecretaris Sharon Dijksma op, die dit ook van groot belang vindt. Dit in tegenstelling tot haar eigen PvdA-fractie in het Europees parlement. Die stemde tegen. De politieke discussie in de Tweede Kamer moet nog plaatsvinden. Wie gaat er winnen, Dijksma of de PvdA?"

"Boeren met meer dan 75% grasland kunnen niet drie verschillende gewassen verbouwen. Voor hen is dit dus van levensbelang."

De grootste uitdaging voor Europa is de groei van de wereldbevolking, terwijl de Europese bevolking kleiner wordt. Wie niet groot is moet slim zijn. We moeten zorgen dat we de concurrentie een stap vooruit blijven door innovatie. *Met elkaar voor elkaar!*

Theo Reijn bedankt Esther voor haar bijdrage en memoreert dat vandaag het CDA-blad in de bus lag met successen in de Ster van Loosdrecht. Daar is op initiatief van de bewoners, gedragen door boeren een plan is ontstaan, dat met veel geld vanuit de provincie, dankzij Jaap Bond, gerealiseerd kan worden. Ook het natuurbeleid dat Dijkma nu uitzet, is hetzelfde als waarvoor Bleker werd uitgeroemd.

Kortom aan Jaap Bond de vraag: "Boeren houden we ze in deze regio?"

Jaap Bond

Jaap kreeg twee en half jaar geleden de groene agenda in portefeuille. Hij is begonnen om *met elkaar* om de tafel te gaan zitten. Hoe kunnen we door samenwerking met partners uit het veld dingen voor elkaar krijgen in het landelijk gebied?

De Ster van Loosdrecht (in Natura 2000 gebied, ecologische hoofdstructuur, kaderrichtlijn water etc.), is hiervan een goed voorbeeld. De provincie ging stoppen met individueel natuurbeheer. Een onpopulaire maatregel, maar het heeft wel tot iets moois geleid. De 90 eigenaren in het gebied zijn met elkaar in gesprek gekomen en vanuit het gebied is een voorstel gekomen. Vervolgens kon de provincie de plannen honoreren met een grote financiële bijdrage. "Vandaag heeft Gedeputeerde Staten besloten het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) open te stellen."

"Als we het niet meer samen met de boeren doen, hebben we als overheid een probleem"

Ook het agrarisch natuurbeheer buiten de ecologische hoofdstructuur (EHS) valt nu onder de provincie. Er zijn goede banden met de natuurbeheerders, met LTO. "Daar hoort het ook thuis. 61% van Noord-Holland is landbouwareaal. Als we het niet meer samen met de boeren doen, hebben we als overheid een probleem." Jaap Bond pleit voor lang lopende contracten (langer dan zes jaar) dat geeft zowel de boer als de provincie zekerheid. "Dat kan in erfpacht of in verkoop."

In dit gebied moeten we de balans tussen natuur (beleving) en landbouw goed in de gaten houden. Het zijn allemaal familiebedrijven. Het zit allemaal dicht op elkaar. Dat is soms lastig (geurcirkels). We moeten met elkaar om de tafel om te zoeken naar oplossingen.

Noord-Holland heeft als enige provincie een landbouwstructuuronderzoek laten doen met de wensen en de grenzen. Deze is overgenomen in de structuurvisie. In goed overleg met LTO zijn duidelijke keuzes gemaakt om doelen te bereiken. Om het waar te kunnen maken is ook het geld begroot.

In dit gebied gebeurt veel. Vorige week nog is de brug bij Ankeveen geopend, waardoor een nieuwe natuurverbinding het in het gebied ontstaat. Verbreding wordt gesteund door de provincie, maar moet wel ook economisch kansrijk zijn. Dan zorgt de provincie voor bereikbaarheid met recreatieve verbindingen.

Albert Hooijer

De laatste spreker is Albert Hooijer, bestuurslid van LTO Noord-Holland. Hij was vier jaar geleden – evenals Jaap Bond - ook onze gast op de Natura 2000 bijeenkomst in Loosdrecht.

Waar staan we nu? Hoe staat het met de agrarische belangen in de toekomst?

Albert Hooijer: "35% van deze regio is in beheer bij de landbouwsector, vooral melkveehouderij. Als we met de sector vooruit willen, moeten we ook oog hebben voor de productieomgeving. Er is veel tijd geïnvesteerd bij de totstandkoming van de structuurvisie van de provincie."

Wat betreft verbreding is het van belang oog te hebben voor de economische haalbaarheid. In het verleden mocht alleen verbreed worden in bestaande gebouwen. Dat is economisch gezien vaak lastig en niet rendabel. Verbreding is een extra poot onder het bedrijf. Er kan aansluiting ontstaan bij de maatschappij.

Schaalvergroting is een ondergeschoven kindje, maar nog steeds nodig. Er worden andere eisen gesteld. In een ligboxstal waar eerst vijf koeien stonden, staan er nu drie. Dus bij eenzelfde aantal is een grotere stal nodig.

We moeten blijvend inzetten op het vergroten van de huiskavels bij boerderijen om de kosten te beheersen, maar het leidt ook tot minder landbouwverkeer.

En dan: hoe gaat dat bij gemeenten?

Albert Hooijer vraagt aandacht voor de vele regelgeving, zoals ruimtelijke onderbouwingen etc. Dat kan makkelijker. Hij noemt het voorbeeld van de verplichting van parkeerterrein binnen het bouwvlak. De regelgeving kan eenvoudiger.

Wij willen graag afspraken uit Groene Uitwegprogramma uitvoeren, maar willen dan ook gesteund worden door gemeenten. Inpassen van gebouwen in het landschap, moet op een eenvoudige manier mogelijk zijn.

Ander voorbeeld komt uit de gemeente Weesp.

Albert: "Daar hebben ze bedacht dat het licht in de stallen vanaf 8 uur 's avonds op nachtlucht moet tot de volgende ochtend 6 uur." Waarom niet even rondgekeken. In Friesland bijvoorbeeld is er al lang beleid: tot 10-11 uur 's avonds gewoon licht. Dat zou hier ook moeten kunnen.

Albert geeft de complimenten aan de provincie. Zij krijgt grip op gronden (structuurverbetering), 450 BBL-gronden (Bureau Beheer Landbouwgronden) die het rijk zich had toegeëigend.

"Natuur is prima, maar het moet wel functioneel zijn"

In het natuurpact met de herijking van de EHS is geld gebudgetteerd om natuurdoelstellingen uitgevoerd te krijgen. Natuurbeleid was tot dan toe financieel ongedekt. Voormalig staatssecretaris Henk Bleker heeft geprobeerd daar wat aan te doen. De provincie is nu verplicht om de koopplicht uit te voeren. Het geld is er. Dit is van belang voor bedrijven die in het gedrang komen. Ook positief is dat natuurcompensatie niet meer in hetzelfde gebied hoeft plaats te vinden. "Natuur is prima, maar het moet wel functioneel zijn."

Agrariërs lopen nog tegen veel dingen aan. Bijvoorbeeld LTO heeft een gebiedsprogramma ingediend bij de provincie gebaseerd op een stabiele veestapel (extensief). Dan snap je niet dat vergunningen geweigerd worden en je vast loopt op het Rijk. "Eén gemeente die bezwaar maakt tegen 130 kilometer kost ons koeien."

Neem de weidevogel. De provincie heeft meest waardevolle gebieden aangewezen. "Ik weet niet hoe dat hier uit gaat pakken, maar onze weidevogels zijn kansloos dankzij de vos die gebruik maakt van de nieuwe natuurbrug bij Ankeveen."

Wat betreft ganzen. Bij het huidige beleid werden dat er alleen maar meer. De compensatie valt onder de bezuinigingen, dus een rigoureuze korting. Gelukkig is er een G7 akkoord: van 1 november tot 15 februari is de rustperiode. De overzomeraars mogen aangepakt worden. "Wat

LTO betreft tot aan de laatste." De terreinbeheerders gaan er aan meewerken en de vogelbescherming zal de ontheffingen niet meer aanvechten. De LTO-leden hebben niet veel vertrouwen in de ander partners, maar wat ons betreft is het het minst slechte scenario.

Na deze inleidingen is er gelegenheid tot het stellen van vragen aan de drie inleiders.

Anti-Europa stemming: is er nog draagvlak voor Europa?

Esther: Ik blijf trekken aan Europa, want dat is van betekenis, ook voor de landbouw. Het standpunt van de PVV betekent dat je tegen 6 van de 10 melkveehouders in Nederland zegt "Doe de tent maar dicht" "60% van onze zuivel gaat naar het buitenland." Dat verhaal moeten we laten horen.

G7: hoe houd je ze bij elkaar?

Jaap: "Het pijnpunt zat met name in rustperiode, daar worden veel ganzen neergelegd. Daar tegenover staat de erkenning van het probleem." Het gaat pas in op 1 januari 2014. Het is belangrijk dat er beheerd mag worden op terreinen van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Dat we daar mogen schudden, dompelen en bejagen. En mogen koppelschieten in het voorjaar. We willen snel naar het niveau 2005 en de schade omlaag brengen. Ook het toepassen van CO2 rond Schiphol heeft een grote opbrengst. Knelpunt is de vergunning van Europa.

Esther bestrijdt dat. Het is niet waar dat de vergunning niet verleend kan worden. Zij heeft van de ambtenaar de toezegging dat een nieuwe aanvraag gehonoreerd wordt. We kunnen nog een keer ontheffing krijgen. Uiteindelijk komt er ook een definitieve. CO2 toepassen buiten Schiphol moet apart aangevraagd en heeft een ander procedure, maar er is bereidheid die twee zaken te koppelen. De brief die de staatssecretaris hierover naar de Tweede Kamer heeft gestuurd klopt niet.

Provincies en G7 hebben het akkoord ondertekend.
G7 bestaat uit:
(De Ganzen-7)
De 12 Landschappen,
Federatie Particulier Grondbezit (FPG),
Landbouw- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO),
Natuurmonumenten,
Stichting Agrarisch en Particulier Natuur- en Landschapsbeheer Nederland,
Staatsbosbeheer en Vogelbescherming Nederland)

Jaap wordt op het hart gedrukt aandacht te hebben voor een bijdrage voor de jagers. Jaap Bond beaamt dat dit een serieus punt is. Ganzen horen niet in de destructor. Er is al een bedrijf dat ganzenkroketten maakt. Er is een receptenboekje. Kortom er zijn allerlei ontwikkelingen.

Mevrouw de Lange hield een pleidooi voor Nederland als gidsland ook als het gaat om wereldvoedsel. **Wordt het tijd voor landbouwbeschermingsgebieden?**

Esther de Lange: Dat is een goede vraag als je ziet hoeveel boeren er stoppen. Je moet zorgen dat de kritische massa aan productie overeind blijft. Maar het verhaal van innovatie hier en productie elders is een gevaarlijke. Er is wel spanning door de dichte bevolking.

Jaap Bond: Het landbouwstructuuronderzoek biedt al een soort bescherming. Er is ook een rol voor gemeenten. Daarom probeert de provincie dat samen met alle gemeenten in een gebied af te stemmen in hun bestemmingsplannen. Ook een jonge boerenregeling is belangrijk. Evenals innovatie. "Seedvalley in het Noorden van de provincie is hiervan een goed voorbeeld."

Van Albert Hooijer hoeft dit niet. Het is wel belangrijk te kijken naar de externe werking van ander beleid, zoals Natura 2000 en beleid rondom aardkundige monumenten en archeologie. Daar is veel meer te halen. Ook in deze regio zijn vernieuwers nodig, die moet je wel een kans geven. De provincie heeft goed geluisterd.

Jaap Bond: "Soms is het ook onwetendheid bij gemeenten. Maak een mailtje, als je het niet vertelt dan weten ze het niet en kijk met elkaar naar oplossingen." Natura 2000 betekent inderdaad veel bureaucratie (dat heeft te maken met de natuurbeschermingswet), maar de impact valt mee. Niet elke soort hoeft je in elk beheerplan te beschermen (met dank aan Henk Bleker).

Is het wel verstandig om je te richten op de wereldhandel waar de Europese boer een lastige positie heeft?

Esther de Lange: Dat willen we bereiken door binnen de WTO op non trade concern inzetten, maar Amerika laat ons zitten. We moeten beter kijken naar eerlijke handel.

Gewaarschuwd wordt dat we ons niet op het verkeerde been moeten laten zetten bij verbreding en te soepel om moeten gaan met ander gebruik van agrarische gebouwen. Theo Reijn antwoordt dat we samen een oplossing moeten vinden. Daar moeten we in de verkiezingsprogramma's ruimte voor vinden.

Gevraagd wordt welke CDA-bestuurders hier aanwezig op plaatselijk niveau? Hoe bereiken wij de gemeenteraadsleden?

Vrager maakt zich grote zorgen en krijgt weinig voet aan de grond in zijn gemeente. Als voorbeeld noemt hij de aslast op de landwegen, waardoor bedrijven onbereikbaar dreigen te worden.

"Werkbezoek ambtenaren en gemeentebestuurders aan boerenbedrijven"

Theo Reijn antwoordt dat als eerste deze avond daarvan een begin is. Er zijn vanavond CDA-bestuurders uit verschillende gemeenten en het Waterschap aanwezig. We maken een uitgebreid verslag dat we aan de CDA-raadsleden toesturen. Zij kunnen daar hun voordeel mee doen in de gemeenteraden. Als tweede kunnen we (in overleg met LTO-Noord) een A-4tje met aandachtspunten maken voor de in maart/april te houden collegeonderhandelingen.

Als derde kunnen we na de verkiezingen een werkbezoek organiseren voor ambtenaren en gemeentebestuurders. Wij willen die organisatie graag op ons nemen.

Fusieplannen provincies

Jaap Bond: de zienswijze van Gedeputeerde Staten is in Provinciale Staten besproken en overgenomen. Er is een second opinion geweest door professor Van Twist. Die heeft het wetsvoorstel inhoudelijk gefileerd. Daar moet de minister iets mee, ook richting de Eerste Kamer. Aangetoond is dat het handen met geld kost en dat de reorganisatie pas na 10 jaar wat oplevert. Bovendien wordt de afstand tussen mensen en het bestuur groter. De provincies werken al op veel vlakken samen. Dus er hoeft niets te gebeuren.

Esther de Lange voegt hieraan toe: "in geval van twijfel niet doen, maar werk goed samen."

Paarden

Jaap Bond: voor paardenhouderijen geldt hetzelfde als voor veehouderijen. Spreker beklagt zich dat paardrijactiviteiten niet worden toegestaan in Wijdemerren. Zij pleit voor ruimte om te ondernemen en vraagt de provincie hier meer regie te nemen.

Ruimte voor ruimte regeling

Jaap Bond: Noord-Holland kent een ruimte voor ruimte regeling. Er is een aanjaagteam om te zorgen dat ambtenaren dezelfde uitleg krijgen en geven. Geprobeerd wordt nu ook aan de voorkant (in het bestemmingsplan) het aan te passen. Dat scheelt bureaucratie.

Theo Reijn bedankt Harm en Maartje voor hun gastvrijheid en de sprekers voor hun bijdrage. Zij ontvangen een kruikje Wijdemeers Plassenbitter. Hij nodigt de aanwezigen uit verder te praten onder het genot van een hapje en een drankje.

Foto's:
©Douwe van Essen/WWK